

Zbiór Zasad
Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu
(Kodeks Etyki Adwokackiej)

ROZDZIAŁ I. Przepisy ogólne

WARTOŚCI JAKO PODSTAWA NORM ETYCZNYCH

§ 1

Obowiązkiem adwokata jest przestrzeganie norm etycznych i deontologicznych, wyznaczających standard świadczenia pomocy prawnej w sposób zapewniający właściwą ochronę praw i wolności obywatelskich oraz gwarantujących poszanowanie wartości, jakie wiążą się z wykonywaniem zawodu adwokata.

OCHRONA SPOŁECZNEGO STATUSU ADWOKATURY

§ 2

Adwokat powinien powstrzymać się od podejmowania czynności obniżających poziom społecznego zaufania do Adwokatury oraz godzących w jej wizerunek, a także pozostających w sprzeczności z godnością zawodu i zadaniami, dla których wykonywania Adwokatura została powołana.

OCHRONA INTERESÓW KLIENTA

§ 3

1. Przy podejmowaniu czynności związanych ze świadczeniem pomocy prawnej podstawową powinnością adwokata jest ochrona interesów klienta.
2. Adwokat powinien powstrzymać się od świadczenia pomocy prawnej, jeżeli miałyby ona służyć nadużyciu prawa.

NIEZALEŻNOŚĆ ADWOKATA

§ 4

1. Przy wykonywaniu czynności zawodowych adwokat pozostaje niezależny od klienta oraz innych uczestników tych czynności, a także od podmiotów zainteresowanych ich przebiegiem lub rezultatem.
2. Adwokat nie jest związany żądaniem klienta domagającego się podjęcia czynności sprzecznej z jego interesem lub obowiązującym prawem, jak również takiej, która prowadzi do nadużycia prawa.
3. Naruszenia zasad etyki i godności zawodu nie usprawiedliwia powoływanie się na poczynione przez klienta sugestie.

ZAUFANIE JAKO PODSTAWA RELACJI Z KLIENTEM

§ 5

1. Warunkiem świadczenia pomocy prawnej w zgodzie z zasadami etyki jest zaufanie klienta do adwokata, które opiera się na przekonaniu, że adwokat – zachowując tajemnicę zawodową – podejmie w jego interesie wszelkie dozwolone prawem czynności, powstrzymując się od czynności z interesem tym sprzecznych oraz takich, których podjęciu klient sprzeciwia się.
2. Adwokat nie może w żadnej formie świadczyć pomocy prawnej na rzecz klienta, jeżeli występuje konflikt interesów lub istotne ryzyko jego wystąpienia.

PODNOSENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

§ 6

1. Obowiązkiem adwokata jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych.
2. Adwokat powinien powstrzymać się od świadczenia pomocy prawnej w sprawach, do których prowadzenia nie posiada merytorycznego przygotowania.

TAJEMNICA ADWOKACKA

§ 7

1. Adwokat zobowiązany jest zachować w tajemnicy oraz zabezpieczyć przed ujawnieniem lub niepożądanym wykorzystaniem wszystko, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych.
2. Znajdujące się w aktach adwokackich materiały objęte są tajemnicą adwokacką.
3. Tajemnicą objęte są nadto wszystkie wiadomości, notatki i dokumenty dotyczące sprawy uzyskane od klienta oraz innych osób, niezależnie od miejsca, w którym się znajdują.
4. Adwokat zobowiąże swoich współpracowników i personel oraz wszelkie osoby zatrudnione przez niego podczas wykonywania działalności zawodowej do przestrzegania obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.
5. Adwokat posługujący się w pracy zawodowej komputerem lub innymi środkami elektronicznego utrwalania danych obowiązany jest stosować oprogramowanie i inne środki zabezpieczające dane przed ich niepowołanym ujawnieniem.
6. Przekazywanie informacji objętych tajemnicą zawodową za pomocą elektronicznych i podobnych środków przekazu wymaga zachowania szczególnej ostrożności i uprzedzenia klienta o ryzyku związanym z zachowaniem poufności przy wykorzystaniu tych środków.
7. Obowiązek przestrzegania tajemnicy zawodowej jest nieograniczony w czasie.
8. Adwokatowi nie wolno zgłaszać dowodu z zeznań świadka będącego adwokatem lub radcą prawnym w celu ujawnienia przez niego wiadomości uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.

REKLAMA JAKO INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI ZAWODOWEJ ADWOKATA

§ 8

1. Adwokat jest uprawniony do informowania o swojej działalności zawodowej oraz kształtowania swego wizerunku w przestrzeni publicznej.
2. Uprawnienie, o którym mowa w ustępie pierwszym, nie może być realizowane w sposób:
 - a) naruszający godność zawodu;
 - b) podważający zaufanie publiczne do Adwokatury;
 - c) natarczywy i narzucający odbiór informacji o działalności zawodowej adwokata osobom, które jej nie oczekują.

3. Adwokatowi nie wolno informować o swej działalności zawodowej z wykorzystaniem tego rodzaju informacji, które:

- a) mogą prowadzić do naruszenia tajemnicy zawodowej;
- b) są nierzetelne lub wprowadzają klientów w błąd, a w szczególności wywołują nieuzasadnione oczekiwania co do wyników pracy adwokata;
- c) mogą sugerować, że o rezultatach świadczonej pomocy prawnej decydować będzie osobista znajomość adwokata z sędziami, prokuratorami lub urzędnikami;
- e) są formułowane z naruszeniem zasad uczciwej konkurencji;
- f) zawierają bezpośrednie porównania w zakresie jakości z innymi możliwymi do identyfikacji adwokatami i członkami innych korporacji prawniczych lub ich krytykę.

ŁĄCZENIE ZAJĘĆ

§ 9

1. Z zawodem adwokata nie wolno łączyć zajęć, których wykonywanie uwłaczałoby godności zawodu adwokata, ograniczało jego niezależność lub podważało zaufanie do Adwokatury.

2. Łączenie zajęć nie może prowadzić do:

- a. obniżenia jakości świadczonej przez adwokata pomocy prawnej;
- b. utraty zaufania będącego podstawą stosunku wiążącego adwokata z jego klientem.

3. Prowadząc działalność zarobkową nie związaną z kształtowaniem świadomości prawnej lub ze świadczeniem pomocy prawnej adwokat nie może używać tytułu zawodowego.

POWSZECHNOŚĆ OBOWIĄZYWANIA ZASAD ETYKI

§ 10

Zasady etyki obowiązują adwokata zarówno przy wykonywaniu zawodu, jak również w działalności publicznej oraz w życiu prywatnym.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA

§ 11

1. Za uchybienie etyce adwokackiej lub za naruszenie godności zawodu adwokat odpowiada dyscyplinarnie.

2. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego niezawinione uchybienie etyce adwokackiej lub godności zawodu, jak również takie, którego szkodliwość jest znikoma.

Uwaga: w dyskusji podnoszono, że pkt 2 należy usunąć lub – alternatywnie – nadać mu następującego brzmienia:

2. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego niezawinione uchybienie etyce adwokackiej lub godności zawodu, jak również takie, które nie prowadzi do naruszenia lub do narażenia na niebezpieczeństwo dóbr chronionych obowiązującymi adwokata normami etycznymi.

POZAKODEKSOWE ŹRÓDŁA NORM ETYCZNYCH

§ 12

1. Adwokat powinien kierować się zasadami ustalonymi w uchwałach władz samorządu adwokackiego, w orzecznictwie dyscyplinarnym oraz w normach zwyczajowych przyjętych przez środowisko adwokackie.

2. Obowiązkiem adwokata wykonującego zawód za granicą jest przestrzeganie norm zawartych w „Zbiorze”, jak również norm etyki adwokackiej obowiązujących w kraju goszczącym.

WSPÓLDZIAŁANIE ADWOKATÓW W PRZESTRZEGANIU ZASAD

§13

Każdy adwokat obowiązany jest współdziałać w przestrzeganiu przez członków Adwokatury zasad etyki adwokackiej i strzeżeniu godności zawodu. Jest również uprawniony do zwrócenia uwagi koledze, który zasady te narusza.

POWINNOŚĆ PATRONA WOBEC APLIKANTA

§ 14

Adwokat, który podjął się obowiązków patrona, powinien dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić alikantowi warunki należytego przygotowania do profesjonalnego oraz zgodnego z zasadami etyki wykonywania zawodu.

APLIKANT JAKO ADRESAT ZASAD

§ 15

Zasady „Zbioru” obowiązują odpowiednio aplikantów adwokackich.

ROZDZIAŁ II. Wykonywanie zawodu

§16

Adwokat powinien wykonywać czynności zawodowe według najlepszej woli i wiedzy, uczciwie i sumiennie oraz z odpowiednim zaangażowaniem.

§ 17

Adwokat – mając zagwarantowaną przy wykonywaniu czynności zawodowych wolność słowa – powinien zachować umiar i oględność w swych wypowiedziach, zarówno wobec sądu i organów państwowych, jak również wobec dziennikarzy i przedstawicieli mediów, tak aby nie uchybić godności zawodu.

§ 18

1. Przy wykonywaniu czynności zawodowych adwokat nie powinien świadomie podawać nieprawdziwych informacji.

2. Adwokat nie ponosi odpowiedzialności za zgodność z prawdą informacji przekazanych mu przez klienta, powinien jednak zachować umiar w formułowaniu okoliczności drastycznych lub mało prawdopodobnych.

§ 19

Adwokatowi nie wolno udzielać pomocy prawnej, której celem byłoby ułatwienie popełnienia przestępstwa lub wskazywanie na możliwość uniknięcia odpowiedzialności za przestępstwo, które miałyby zostać popełnione w przyszłości.

§ 20

Adwokat odpowiada za formę i treść wypowiedzi, w tym także pism procesowych przez niego zredagowanych, nawet jeśli nie zostały przez niego podpisane.

§ 21

W razie konieczności przytoczenia drastycznych okoliczności lub wyrażen adwokat powinien nadać swemu wystąpieniu taką formę, aby nie uchybić powadze sądu lub innego organu, przed którym występuje, a także godności zawodu adwokackiego. W korespondencji zawodowej nie wolno używać wyrażen czy zwrotów obraźliwych ani zmuszać do określonego zachowania, grożąc ściganiem karnym lub dyscyplinarnym.

§ 22

1. Adwokat powinien unikać publicznego demonstrowania swego osobistego stosunku do klienta, osób bliskich klientowi oraz innych osób uczestniczących w postępowaniu.
2. Niedopuszczalne jest publiczne okazywanie przez adwokata zażyłości z osobami zatrudnionymi w sądach, urzędach i w organach ścigania.
3. W kontaktach z mediami adwokat powinien się kierować merytoryczną potrzebą odpowiedzi na stawiane klientowi zarzuty.

§ 23

1. Adwokatowi nie wolno podejmować się prowadzenia sprawy przeciwko bliskiej jemu osobie.
2. Adwokat nie powinien podejmować się prowadzenia sprawy przeciwko osobie, z którą ma poważny zatarg osobisty.

§ 24

1. Adwokatowi nie wolno podjąć się prowadzenia sprawy ani udzielić pomocy prawnej jeżeli:
 - a) udzielił wcześniej pomocy prawnej stronie przeciwnej w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej;
 - b) osoba, przeciwko której ma prowadzić sprawę, jest lub była jego klientem, choćby w innej sprawie;

- c) osoba dla niego najbliższa prowadzi sprawę lub udzieliła już pomocy prawnej stronie przeciwnej w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej;
- d) brał udział w tej sprawie, pełniąc funkcję publiczną.

ROZDZIAŁ III. Stosunek do klientów

§ 25

Adwokat jest zobowiązany do reprezentowania i obrony interesów swego klienta w sposób odważny i honorowy, co nie zwalnia go z obowiązku okazywania należytego sądowni i innym organom szacunku.

§ 26

Adwokat nie może reprezentować klientów, których interesy są sprzeczne, chociażby ci klienci na to się godzili. W razie ujawnienia się takiej sprzeczności w toku postępowania, adwokat obowiązany jest wypowiedzieć pełnomocnictwo lub upoważnienie do obrony tym klientom, których interesy są sprzeczne.

§ 27

Adwokat jest obowiązany czuwać nad biegiem sprawy i informować klienta o jej postępowaniu i wyniku.

§ 28

1. Adwokat ma obowiązek dążyć do rozstrzygnięć pozwalających zaoszczędzić klientowi kosztów oraz doradzać ugodowe zakończenie sprawy, gdy jest to uzasadnione interesem klienta.
2. Adwokat ma obowiązek poinformować klienta o alternatywnych metodach rozwiązania sporu.

§ 29

1. Adwokat obowiązany jest wypowiedzieć pełnomocnictwo lub upoważnienie do obrony, gdy z okoliczności wynika, że klient stracił do niego zaufanie. Adwokat nie może nadużyć tej zasady w celu uzyskania zwolnienia z prowadzenia sprawy.

2. Jeżeli klient – mimo podjętych przez adwokata starań – okazuje brak zaufania, adwokat powinien odmówić świadczenia pomocy prawnej lub po uprzedzeniu klienta w czasie umożliwiającym skorzystanie z pomocy innego adwokata zaniechać dalszych czynności, z wyjątkiem tych, które należy wykonać niezwłocznie lub do których wykonania adwokat jest zobowiązany.

§ 30

Adwokat nie powinien dopuszczać do sytuacji, która uzależniałaby go od klienta, a w szczególności nie wolno adwokatowi zaciągać pożyczek u klienta, którego sprawę prowadzi.

§ 31

Jeżeli adwokat uzna, że wniesienie środka odwoławczego w prowadzonej przez niego sprawie z wyboru lub z urzędu jest prawnie lub faktycznie bezzasadne, a klient z tym stanowiskiem się nie zgadza, powinien bez zbędnej zwłoki wypowiedzieć pełnomocnictwo. Dotyczy to również kasacji, skargi kasacyjnej, skargi konstytucyjnej i innych środków procesowych służących zmianie oraz wzruszeniu prawomocnych orzeczeń.

§ 32

Adwokatowi nie wolno brać udziału w czynnościach egzekucyjnych, z którymi wiąże się użycie środków przymusu bezpośredniego.

§ 33

Adwokatowi nie wolno zaniechać czynności w prowadzonej sprawie z tego jedynie powodu, że klient nie zapłacił ustalonego honorarium. Nieuiszczenie przez klienta ustalonego honorarium może stanowić podstawę do wypowiedzenia pełnomocnictwa lub upoważnienia do obrony w trybie i terminie przewidzianym przez prawo.

§ 34

1. W sprawach finansowych obowiązuje adwokata w stosunku do klienta skrupulatność i rzetelność.
2. Adwokat ma obowiązek poinformować klienta o wysokości honorarium lub o zasadach i sposobie jego wyliczenia.

3. Niedopuszczalne jest zawieranie przez adwokata umowy z klientem, która przewidywałaby obowiązek zapłaty honorarium za prowadzenie sprawy uzależniony wyłącznie od ostatecznego wyniku sprawy. Adwokat może zastrzec w umowie z klientem dodatkowe honorarium za pozytywny wynik sprawy.

§ 35

Adwokat obowiązany jest niezwłocznie wydać klientowi – na zgłoszone przez niego żądanie – otrzymane od klienta dokumenty, jak również pisma, które jako pełnomocnik otrzymał od sądu lub od organów, przed którymi występuje w prowadzonej przez siebie sprawie. Adwokatowi nie wolno uzależniać wydania pism i dokumentów od uprzedniego uregulowania przez klienta opłat i kosztów przypadających na rzecz adwokata.

ROZDZIAŁ IV. Stosunek do sądu oraz innych organów

§ 36

Adwokat obowiązany jest zachować umiar i takt wobec sądu, urzędów i instytucji, przed którymi występuje. Nawet w razie niewłaściwego zachowania osób biorących udział w postępowaniu sądowym adwokat powinien wykazać się opanowaniem i taktem.

§ 37

Adwokat powinien dbać o to, by jego wystąpienia, wypowiedzi i zadawane pytania nie naruszały godności osób biorących udział w sprawie.

§ 38

Podczas widzeń z osobami pozbawionymi wolności adwokat powinien dostosować się do procedur obowiązujących na terenie aresztu śledczego, zachowując przy tym należyłą powagę i godność zawodu.

§ 39

1. Adwokat obowiązany jest zawiadomić sąd lub organ, przed którym występuje o niemożności wzięcia udziału w czynnościach oraz usprawiedliwić swoje niestawiennictwo.

2. W razie wygaśnięcia pełnomocnictwa lub upoważnienia do obrony adwokat powinien bezzwłocznie zawiadomić o tym fakcie sąd lub organ, przed którym występował.

ROZDZIAŁ V. Stosunki między adwokatami

§ 40

1. Adwokaci powinni służyć sobie radą i udzielać wzajemnej pomocy w pracy zawodowej, jeżeli nie koliduje to z interesem klienta.
2. W przypadku kolizji między zasadami koleżeństwa a uzasadnionym interesem klienta, należy dać pierwszeństwo interesom klienta.

§ 41

1. Adwokat powinien przestrzegać w stosunku do kolegów zasad uprzejmości, lojalności i koleżeństwa.
2. Adwokat zobowiązany jest do lojalności wobec kolegów współpracujących w ramach kancelarii lub spółki i powstrzymywania się od jakichkolwiek działań naruszających taką lojalność również po zakończeniu współpracy.

§ 42

Jeżeli adwokat zleca sprawę adwokatowi wykonującemu praktykę w innym państwie lub zwraca się doń o poradę, jest on osobiście zobowiązany zapłacić zagranicznemu koledze honorarium i pokryć koszty, nawet w wypadku niewypłacalności klienta. Adwokat może ograniczyć swoją odpowiedzialność do tej części należności, które powstały do chwili poinformowania zagranicznego adwokata o wycofaniu się z odpowiedzialności za przyszłe zobowiązania. Adwokaci mogą poczynić odmienne ustalenia w zakresie odpowiedzialności wobec zagranicznego adwokata.

§ 43

Niedopuszczalne jest porozumiewanie się adwokata ze stroną przeciwną z pominięciem jej obrońcy lub pełnomocnika.

§ 44

Treść i przebieg pozaprosesowych pertraktacji i mediacji prowadzonych z udziałem adwokatów lub radców prawnych nie podlega ujawnieniu.

§ 45

1. Przed przyjęciem sprawy do prowadzenia adwokat powinien upewnić się, czy w tej sprawie klient nie korzysta już z pomocy prawnej innego adwokata, a jeśli tak, to bez wie-

dzy i zgody tegoż adwokata nie może udzielić pomocy prawnej ani też brać udziału w sprawie łącznie z nim.

2. Adwokat prowadzący dotychczas sprawę może odmówić wyrażenia zgody tylko z ważnych przyczyn.

3. Jeśli zwłoka związana z koniecznością porozumienia się adwokatów mogłaby spowodować istotny uszczerbek dla interesów klienta, adwokat wstępujący do sprawy powinien udzielić klientowi niezbędnej pomocy prawnej, zawiadomić o tym niezwłocznie dotychczasowego adwokata i w razie istnienia przeszkód, odstąpić od dalszego udzielania pomocy.

§ 45

Przyjmując sprawę do prowadzenia adwokat powinien upewnić się, czy w tej sprawie klient nie korzysta już z pomocy prawnej innego adwokata, a jeśli tak, to powinien niezwłocznie powiadomić tego adwokata, że przyjął sprawę do prowadzenia i – w razie potrzeby – uzgodnił jego sposób.

§ 46

Adwokat obejmujący sprawę z wyboru powinien zawiadomić o tym właściwy organ procesowy, a w razie uprzedniego wyznaczenia w tej sprawie obrońcy lub pełnomocnika z urzędu – obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić go o przejęciu sprawy.

§ 47

Adwokat może się podjąć zastępstwa stron w sprawie przeciwko adwokatowi, a dotyczącej jego czynności zawodowych, po uprzednim zawiadomieniu okręgowej rady adwokackiej, której sam podlega.

§ 48

1. Adwokat powinien podjąć starania o polubowne załatwienie sprawy przeciwko innemu adwokatowi, jeżeli tylko istota przyjętej sprawy na to pozwala.

2. W razie sporu między adwokatami, należy wyczerpać przede wszystkim możliwości jego polubownego rozstrzygnięcia lub skorzystać z pośrednictwa właściwych organów samorządu adwokackiego .

3. W wypadku sporu z adwokatem zagranicznym na tle zawodowym adwokat winien dążyć do rozwiązań zmierzających do zażegnania konfliktu. Adwokat nie może wszcząć postępowania wynikającego z takiego sporu przed poinformowaniem organizacji zawodo-

wych, do których należą adwokaci – strony konfliktu, w celu umożliwienia tym organizacjom udzielenia pomocy w osiągnięciu porozumienia.

§ 49

Zasady koleżeństwa zobowiązują do tego, żeby adwokat, który nie może się stawić w sądzie w wyznaczonym czasie – zawiadomił wcześniej adwokatów występujących w tej sprawie i w miarę możliwości uzgodnił z nimi czas swego stawiennictwa.

ROZDZIAŁ VI

Praca w samorządzie. Stosunek do samorządu adwokackiego

§ 50

Pełnienie funkcji w samorządzie adwokackim jest prawem i obowiązkiem każdego adwokata.

§ 51

Adwokat wybrany do organów samorządu adwokackiego obowiązany jest do pełnienia swej funkcji i współdziałania w realizacji podstawowych zadań samorządu adwokackiego z najwyższą starannością.

§ 52

1. Adwokat obowiązany jest okazywać szacunek organom samorządu adwokackiego.
2. Adwokat powinien powstrzymać się od zachowań pozostających w rażącej sprzeczności ze stanowiskiem wyrażonym w uchwałach organów samorządu adwokackiego, nawet jeśli stanowiska takiego nie podziela.

§ 53

Członek samorządu adwokackiego w razie tymczasowego zawieszenia go w czynnościach zawodowych powinien zaprzestać pełnienia funkcji samorządowych. .

§ 54

Adwokat obowiązany jest stosować się do obowiązujących uchwał i innych decyzji organów samorządu adwokackiego.

§ 55

Adwokat obowiązany jest stawić się na każde wezwanie organów samorządu adwokackiego, a ewentualne niestawiennictwo powinien niezwłocznie usprawiedliwić. Adwokat ma obowiązek udzielić tymże organom adwokatury żądanych wyjaśnień w określonym terminie.

§ 56

Zawinione i uporczywe niepłacenie składki korporacyjnej stanowi poważne naruszenie zasad deontologii zawodowej.

§ 57

Adwokat obowiązany jest współdziałać z organami samorządu adwokackiego we wszystkich sprawach dotyczących zawodu adwokata.

ROZDZIAŁ VII Przepisy końcowe

.....